

Høringsnotat fra Regnskogfondet til Meld.St.14 (2015-16):

Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold

Det er svært gledelig at regjeringen i den nye nasjonale handlingsplanen for biologisk mangfold inkluderer det internasjonale perspektivet: «Selv om norsk innsats primært vil rettes mot nasjonal handling, deltar vi i en globalisert verdensøkonomi og har ansvar for den påvirkningen norsk aktivitet forårsaker utenfor landets grenser, som følge av handel og investeringer» (s 70). Det er viktig når meldingen påpeker staters ansvar for ikke å forårsake miljøskade utenfor egne landegrenser, med referanse både til Folkeretten og Konvensjonen om biologisk mangfold (kapittel 4 om drivkrefter og rammebetingelser). Denne erkjennelsen burde i større grad følges opp av konkrete tiltak, og Stortinget har en viktig rolle i å framheve viktige oppfølgingspunkter.

Norge har markert seg svært positivt internasjonalt når det gjelder bevaring av regnskog, gjennom klima- og skogsatsingen og internasjonalt klimaarbeid. Et hensyn som i noe mindre grad er ivaretatt er at norske investeringer, handel eller utenrikspolitikk ikke øker avskogingspresset på verdens tropiske skoger.

Stortingsmeldingen Natur for livet har mye god problembeskrivelse. Regnskogfondet har følgende forslag til hvordan disse perspektivene bedre kan gjenspeiles også i tiltak.

Forslag til merknader, kapittel 4. Drivkrefter og rammebetingelser - handlingspunkter.

4.3.1. EØS og 4.3.2 Handel og miljø

I Stortingsmeldingen understrekes behovet for effektiv miljø- og klimapolitikk og at «Virkemidlene omfatter blant annet nødvendige klima- og miljøkrav, miljøavgifter på varer og tjenester, informasjons- og merkekrav, miljøvennlige subsidier og tilrettelegging for økt handel med klima- og miljøvennlige varer og tjenester» (s 77).

I forbindelse med klimamøtet under FNs generalforsamling i 2014 kom Norge, Tyskland og Storbritannia med en felleserklæring med fokus på hvordan landene vil bidra i arbeidet for å stanse avskoging¹. Et av punktene som framheves i erklæringen er arbeidet med offentlige innkjøp og avskogingsfrie forsyningskjeder. Dette er et viktig initiativ, som foreløpig ikke er fulgt opp av regjeringen. Stortingets behandling av Handlingsplanen for naturmangfold er et naturlig sted å sikre at dette gjennomføres.

Forslag til merknader:

- Komiteen vurderer arbeidet med offentlige innkjøp som et viktig felt for å stille strengere miljøkrav, og ber regjeringen om å innføre et regelverk som stiller krav om at offentlige innkjøp ikke skal bidra til avskoging, i tråd med det internasjonale arbeidet for avskogingsfrie forsyningskjeder.
- Komiteen har merket seg at Norge gjennom vårt samarbeid med EU har innført tiltak for å stanse handel med ulovlig hogd trevirke og at det er innført bærekraftkrav for biodrivstoff. Komiteen mener at det også bør innføres tilsvarende regelverk for andre varegrupper med høy risiko for å bidra til avskoging og annen naturødeleggelse, og ber regjeringen ta initiativ som skal sikre at varer på det norske og europeiske markedet ikke bidrar til avskoging.

---

¹ <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/2014/gnu-joint-statement-for-sg-summit-23092014.pdf>

4.3.3. Investeringer og grønne markeder

Det er svært positivt at meldingen har et eget avsnitt om investeringer og grønne markeder, og tydelig anerkjenner at både private aktørers investeringer og statlige investeringer gjennom SPU kan ha stor betydning for bærekraftig forvaltning av naturmangfold. Investeringer og forvaltningen av disse kan ha stor betydning for hvordan selskaper påvirker naturmangfold og dermed muligheten for å oppnå Aichi-målene under Biomangfoldskonvensjonen.

Selv om det er lovverket i landet der virksomheten foregår som setter rammene for næringsvirksomheten, kan norske myndigheter etterspørre selskapenes strategier for å hindre ødeleggelse av biologisk mangfold. Regnskogfondet vil på denne bakgrunn foreslå følgende merknader under 4.3.3:

- Komiteen viser til at regjeringen trekker fram viktige miljøhensyn som skal legges til grunn i Statens pensjonsfond utlands (SPU) investeringer. Komiteen ber regjeringen innlede en dialog med Norges Bank om hvorvidt de retningslinjer og styringsdokumenter man i dag har for Statens pensjonsfond utland er tilstrekkelige for å ivareta hensynet til bevaring av naturmangfold og økosystemtjenester, og om det bør vurderes å lage et eget forventningsdokument på dette feltet.
- Komiteen ber regjeringen ta initiativ for å sikre at norske bedrifter med utenlandsinvesteringer, særlig i sektorer der det er risiko for negative effekter på sårbare økosystemer, må rapportere på hvordan de ivaretar hensynet til naturmangfold og økosystemtjenester i sin virksomhet.

4.4. Bistand

Regnskogfondet er glad for at målsettingen om at «*Norge skal bli et ledende land innen miljørettet utviklingssamarbeid*» bekreftes i denne Stortingsmeldingen. Det er ofte de fattigste delene av befolkningen som rammes når naturressurser som jord, skog og vann forringes eller ødelegges, og hensynet til forvaltning av naturmangfold må derfor tillegges en nøkkelrolle i innsatsen for fattigdomsreduksjon. Naturressurser må forvaltes bærekraftig om man skal nå Aichi-målene og stanse tapet av biologisk mangfold og FN's nylig vedtatte bærekraftsmål.

Betydningen av naturmangfold og økosystemtjenester må innarbeides i analyser og planer som ligger til grunn for norsk bistand, også i land og sektorer som ikke omfattes av Klima- og skoginitiativet.

Regnskogfondet vil foreslå følgende merknader:

- Komiteen ber regjeringen konkretisere hvordan den vil nå målsettingen om å bli verdensledende på miljøbistand, og vise hvordan Norge vil integrere naturmangfold, økosystemtjenester og forvaltning av ressurser som jord, skog og vann i langsiktig arbeid med fattigdomsbekjempelse og oppfyllelse av FN's nye bærekraftsmål.
- Komiteen understreker betydningen av at regjeringen sørger for at norsk bistand og utviklingspolitikk støtter opp under mottakerlandenes mulighet til å oppfylle sine forpliktelser under Konvensjonen om Biologisk mangfold, inkludert urfolks spesielle rettigheter.